

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. шлани. 504-060. 143.322. Адреса для телеграм: "Діло" Львів. Головний Редактор прий- має від 11—12 год. перед- полуднем. Рукописів не звертається.	ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5-00 зод. Чвертьрічно 15-00 Піврічно 30-00 Річно 60-00 ЗА ГРАНИЦЕЮ: в Америці 1 долар, фран- ції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. н. — в усіх прочих краях по 7-50 зод.	Телеф. Редакції: 29-41. Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ- СТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

За амністією для політичних в'язнів.

Вторга, в неділю 10-го ц. м. у Львові у салі проф. союзу керамістів при вул. Зеленій 7., відбувся збори у справі акції за амністією для політичних в'язнів. Ініціативу до тих зборів дав Комітет у складі 12-ти лівих діячів трьох національностей. З українців підписали д-р Ганкевич, інж. Марковський, д-р В. Старосольський і ред. Палахатий. Присутніх було ок. 150 осіб, здебільшого серед класу працюючої інтелігенції. Відкрив збори д-р Гериталь, який звернув увагу на рух у справі амністії серед різних класів польського громадянства, держава, що не всі аргументують потреби і розміри амністії в такій самій спосіб. Потім той акції у Варшаві. На найближчій сесії сесії мабуть по'являться відповідний законопроект. Річ йде про те, щобі довести акцію за

повною амністією для всіх політичних в'язнів та за скасування Берска Картуської. Та акція не може бути політичним розрахунком, лише мусить вестись на еполітичній площині, а погляду людської гідності. Заповів, що у Львові відбудеться в цій справі ще загально віче. Всі промови промовляли дуже річево, без політичних випадів. Підкреслили м. ін., що проєктована амністія має на увазі тільки в'язнів до трьох літ, отже політичні в'язні мало з неї скористають. Подано жалюгідні приклади в'язничних відносин. Промовляли тем: представники організації. Велике враження зробив виступ п-ї Лешової, матери засудженого на кілька років інж. Леша під закидом комунізму. Збори прийняли відповідну резолюцію. Ширше опишемо ті сходни завтра.

Війна в Африці.

ВИЗВАЛИ СИНІВ МУСОЛІНІА НА ДВОБИІ.

Льондонські часописи повідомляють, що два сини абісинського посла в Лондоні д-ра Мартіна, які на днях приїхали до Адіс Абеби на військові п'яоти, вислали визов до повітряного бою двома синам Мусолініа, які служать в італійському летунстві.

ІТАЛІЙСЬКИЙ ЛІТАК НАД АДІС АБЕБЕЮ.

У суботу вночі над Адіс Абебою на великій висоті літак — як відгадують ся — італійський. Це перший такий випадок від початку війни.

ВСЯ ПРОВІНЦІЯ ОГАДЕН В ІТАЛІЙСЬКИХ РУКАХ.

Аг. Авага повідомляє, що війська ген. Граціані зайняли на південному фронті місцевість Сасабанег і йдуть на Джиджіга, від якого ділить їх іще 200 км. Джиджіга важний комунікаційний вузол між Берберою та Адіс Абебою. Вся провінція Огаден уже в італійських руках.

ХАРЧІ ДЛЯ ЖУРНАЛІСТІВ.

АДІС АБЕБА, ПАТ. До Десі вирушила караван 200 мулів із вантажем для журналістів. Із автами приїдуть 14. листопада до Десі. Там буде головна квартира цесаря.

ІТАЛІЙСЬКА ПАРАДА В МАКАЛЕ.

Ген. де Бово приїде до Макале, де відбудуться великі паради: віддадуть честь визначні духовні та світські достоянники, буде військово свято а честь короля.

ІТАЛІЙЦІ ЙДУТЬ НА ГАРРАР.

З Риму повідомляють, що італійська активність переноситься з північного на південний фронт, де підсоння некорисно для обох сторін. Нагальний італійський офісний опирають терені умовин й дороги, що їх абісинці збудували недалеко кордону італ. Сомалі. Оповіднається, що ген. Граціані небаром пічне наступ на Гаррар, до якого тепер іще 200 км., а на тігренському фронті італійці будуть закріплюватися на здобутих становищах, як дідуть до лінії ріки Таказе. Згодуються, що тут італійці побудують могутні укріплення, які забезечать італійський протекторат над провінцією Тігре. Італійські війська йти муть тепер спільно з військами султана Аусі, який вибирається на фронт із 5.000 воїнами. Він створить третій фронт між Тігром і Огаденом.

ВБИЛИ ЯПОНСЬКОГО МОРЯКА.

ШАНГАЙ, ПАТ. На світанку японські моряки новоно почали патрулювання дільниці, в якій збито японського моряка. Індійських стрільців розмістили в різних місцях міста де настрий дуже грізний. Сподіються масової атечі китайського населення.

ТОКІО, ПАТ. Аг. Ренто повідомляє, що коли Японія не одержить сатисфакції за вбивство моряка, японський експедиційний корпус застерігає собі свободу діяння. Приказали погасити світло в північній частині міжнародної концесії. Представник штабу експедиційного корпусу перестеріг мера Шангаю, що готов до відлалатних заарджен, коли вбивника не віднайдуть. Спроваджена канонірка зааткує Шангай від сторони Нанкіну. Марш. Чан-Кай-Шек переслав японській команді вислови спочування.

ШАНГАЙ, ПАТ. Положення вже не таке напружене, тому, що китайська влада приобіцяла співпрацювати з японською командою в слідстві для відшукування вбивника моряка. Всеж а що небезпечна виступів японського населення в Альєнці Чапелі.

ГРЕПЬКЕ ВІЙСЬКО ПРИСЯГЛО КОРОЛЮ ІОРІВІ.

АТЕНИ, 11. 11. ПАТ. На атенському стадіоні відбулося святочне закрисняження на вірність королеві відділів атенської залози.

Рада міністрів ухвалила 5 декретів.

Знижка комірного обов'язує від 1. грудня 1935.

У суботу радила рада міністрів під проводом прем'єра Коцюцького. Ухвалила пять декретів президента держави, а саме про: 1) податок від платень із публичних фондів, 2) новелізацію закону про охорону льокаторів, 3) про податок від льокатів, 4) про поправу господарки та фінансів окремих союзів, 5) в справі зміни закону про воєнний для кредитових установ, які признають державним пільги в царині різнничих вірностей.

Податок від платень виглядатиме так: від платні до 100 зод. податку не буде; від 101 зод. до 150 зод. 7 прц., від 150—200 зод. 9 прц., від 200—250 зод. 10 прц., від 250—500 зод. 11 прц., від 500—1000 зод. 14 прц., від 1000—2000 зод. 17 прц., понад 2.000 зод. 25 прц.

Податок стягнатьмуть від 1. грудня 1935. до 1. грудня 1937.

Щодо другого декрету, себто про знижку комірного, то вона вноситиме 15 прц. для 1—2 кімнатних мешкань (із кухней) і 10 прц. для більших

мешкань. Комірне за льокаті зовсім або вчасті винаймає а другої руки буде обнижене в тим самим відношенні, яке платить льокатор. Знижки ці обов'язують від 1. грудня 1935. до 30. листопада 1937. р. Знід закону про охорону льокаторів вняті будуть 6-кімнатні мешкання, промислові та торговельні льокаті за винятком менших.

Обнижка буде потручуваня у відношенні до комірного, яке платено в груді 1934. р.

Третій декрет, себто про податок від льокатів, постановляє, що податкові не будуть підлягати 1—2 кімнатні, а записані безробітними 3-кімнатні (коли власник такого мешкання не має субльокатора). Коли ваяти під увагу знижку комірного та скасування льокаторського податку, то фактична знижка від 1—2 кімнатних мешкань вноситиме 21 прц.

Декрет цей уважанням теж затеглости податку від льокатів до 1. січня 1936. р. від 1—2 кімнатних мешкань.

Першолистопадові свята.

ЛИСТОПАДОВІ РОКОВИНИ В БЕРЕЖАНАХ.

Цьогорічні роковини першого листопада в Бережанах припали в прегарний погідний день. Прототу парохіальну церкву вповнили численні громади усіх станів. Напереді стояла рідкошлях дівора під проводом учительського збору, в передніх лавах засіли чільні громадянські лиці. Точно в год. 9. рано почалася торжественна Служба Божа, яку відправив о. декан Евсевій Бонимський. Діювали о. Степан Вачинський та у. богослов Петро Пастух. Описав чудово організований селянський хор в Гигович під керівництвом п. Казайського. При кінці Служби Божої о. декан Вачинський многолітствіє українському народові, а по відповізанні многолітствіє

закінчено відправу гимном-молитвою „Боже Великий“. Біля аронаматної табличі, вмурованої в честь полягалих на стіні церкви, горіло світло ввесь час богослуження, а у стіні табличі зложено багато білих хризантем. Збірку у церкві в квоті 20 зод., переведену в часі Служби Божої, призначено на фонд українських інвалідів.

Події богослуження відправлено на терені цілого повіту, хоч громадські вїйти на зоручення бережанського староости звернулися з письмением проханям напередодні 1. листопада до всіх о. парохів, щоб зорганізовано в дні 1. листопада жалібно богослуження за душу пок. марш. Підсудського.

З ОРГАНІЗАЦІЙНОГО РУХУ.

Діяльність Повітового Комітету УНДО в Копичинцях.

По скінченні виборів до польських законодальних установ Повітовий Комітет УНДО в Копичинцях зачав організаційну політичну працю а повіті.

Дня 19. жовтня ц. р. голова Повіт. Комітету зловат м-р Зеленецький скликав на раду місцеві інтелігенції для обговорення актуальних справ у зв'язку з теперішнім нашим політичним положенням у краю і минулими виборами до польських законодавчих установ. На раду я

вилася вся інтелігенція міста Копичинень. По коротких рефератах м-ра Зеленецького і секретаря Комітету п. Пеніака виязалась дискусія, якої тон і зміст був поважний та наскрізь річевий.

У висліді наради рішено при дальшій нашій роботі кермуватись вказівками українського політичного проводу у Львові, а теперішній час використати в повіті для поглиблення організаційної і політичної праці

Негус заключив трактат.

АДІС АБЕБА, ПАТ. Між іманом Емену та негусом Абісній прийшло до заключення воєнного трактату. Абісній сподіється, що трактат по-

ширять завдяки приступленню до нього короля Геджасу Ібі Савада.

П р и с и л а й т е п е р е д п л а т у !

Совітсько-румунський пакт в Румунії непопулярний.

Прага, листопад 1935.

З того, що нині в Румунії пишуть і говорять про совітсько-румунський пакт, головною рисою військову класу, яка дозволяла на перехід через Румунію совітських військ, ясно, що такий пакт не може розраховувати на популярність. Видно це виражено в інтерв'ю, яку в цій справі подав у парламенті провідник ліберальної партії Братіану і зі становища, яке займала переважна частина румунської преси.

Братіану рішуче заявив, що вступ совітських військ на румунську територію криє в собі велику небезпеку для Румунії. Такий військовий договір, який на це дозволяв би, рівнявся кінцеві альянсу Румунії з Польщею, того так дуже потрібного засобу оборони перед небезпекою вікової експансії Росії. Прихильність совітських військ у Румунії відкривала б рівночасно брами для комунізму в Румунії. Інтерв'ю запитав міністра Титулеску, чи це правда, що такий пакт має бути заключений та чи він є угоді з вимогами державної безпеки. Крім цього Братіану опублікував теж мотиви, які його до цієї інтерв'ю привели. Братіану погоджується з нормальними взаєминами зі Світами, але в *проти союзу* з ними. Такий союз не має свого оправдання навіть у визнанні Світами східних румунських державних кордонів, бо нема ніякої загрози, що Світи такі свої зобов'язання виконують. Досвід Румунії під цим оглядом є досі дуже сумний. Совітсько-румунський союз криє в собі три головні небезпеки для Румунії: скріплення комунізму в Румунії і з тим у цілій середній Європі, упадок дотеперішнього польсько-румунського альянсу, що є визначним чинником політичної рівноваги у Східній Європі та можливість витворення з Румунії терену війни двох великих імперіалістичних держав. Не можна теж рахувати на те, щоб Світи безкорисно виступили в разі потреби в обороні західних кордонів Румунії перед Мадярином. Вся румунська публічна думка з великим напруженням чекає на відповідь міністра Титулеску на цю інтерв'ю визначного румунського політика.

Крайньо вороже становище супроти совітсько-румунського пакту займає теж другий визначний румунський політик, провідник т. зв. румунського фронту, Вайда Воевод. Він питає, що є більшою небезпекою для Румунії: мадярська небезпека на її західних кордонах, чи совітська на

східних і то в пору, коли — як вважається — все приготується до війни, в часі якої саме совітські війська мали б переходити через Буковину. Історія Румунії вчить, що ніякий перехід російських військ через Румунію не приніс їй користі.

На зовсім іншому становищі стоїть преса другого табору, особливо т. зв. „*Протиревізіоністична Ліра*“. Вона старається довести, що найбільшою небезпекою для Румунії в усіх її мадярська небезпека, що випливає з мадярської ірреденти і з мадярського ревізіонізму, а тому-то життєвим завданням Румунії є звернути особливу увагу на безпеку західних кордонів, ухиляючись до цього рішуче засобів, аж до совітської допомоги включно.

Вже з цього короткого реферату видно, що публічна думка Румунії в питанні доцільності і ко-

рисності совітсько-румунського договору поділяється на два, майже рівні табори. Самоорієнтування за совітсько-румунський пакт виходить з власного голосного відомі теж у Чехословаччині, яка і свою державну безпеку і свою закордонно-політичну концепцію спирає на союз зі Світами. Більшість чехословачької преси в цій кампанії став по стороні того румунського табору, що є за совітсько-румунським договором і то теж головне з мотивів ревізіоністичної небезпеки. Бо заключаючи такий договір, Румунія, мовляв, пробіла б не із симпатії для совітського режиму, але вибрала лише з двох лих — менше лих.

Цікаво буде теж підкреслити, що в чехословачькій пресі можна стрітись і з таким поглядом, що в цілій цій румунській публіцистичній і пресовій кампанії докучає совітсько-румунського договору видно польську руку. Польща, мовляв, яка у зв'язку зі своїм договором з Німеччиною має свої політичні плани на Сході Європи — не радо бачила б такий союз.

М.—н.

З нашої кооперації.

КООПЕРАЦІЯ ПІДТРИМУЄ ПИСЬМЕНСТВО.

Українська кооперація не тільки дбає за збільшення матеріальних добр своїх членів. Ми вже писали, що в 1933 р. наша кооперація зложила зі своїх бізнесових надвишок 90 тисяч зол. на українські культурно-освітні цілі. Мірилом вражливості української кооперації на культурні потреби народу та її зрозуміння для ваги письменства в культурному житті нації є жертвенність української кооперації на фонд літературних нагород, що щорічно розділює Тво Письменників і Журналістів ім. Ів. Франка поміж наших письменників за найкращі твори. І так у 1933 році зложили українські кооперативи на літературну нагороду 635 зол. на всіх зібраних у тім році 1.500 зол. В 1934 р. зложили кооперативи 680 зол. на всіх 1.400 зол. На нагороду за 1935 рік українська кооперація зложила вже до сі 575 зол. „Господ.-Кооп. Часопис“ закликає кооперативи, щоб доповнили цю збірку до суми 1.000 зол. і в той спосіб уфундували окрему літературну нагороду української кооперації.

УКРАЇНСЬКІ КООПЕРАТИВИ НА ВОЛИНІ.

Під таким наголовком поміщує „Госп.-Кооп. Часопис“ (ч. 44) нотатку про політику Ревізійного Союзу Рільничих Кооператив у Варшаві супроти українських кооперативів на Волині. Чита-

ємо там: „Ревізійний Союз Рільничих Кооператив у Варшаві, який з кінцем м. р. перебрав усі наші кооперативи поза трьома галицькими воєводствами, видав деяким українським молочарям на Волині доручення, щоб зірвали торговельні зносини з відділом Маслосоюзу в Луцьку. Також деякі Українбаки на Волині мали дістати від ревізорів цього Союзу пораду зфундуватися з сусідніми польськими кредитівками. Тому, що ця справа мусіла би прикро вразити наші краєві фахові центральні Маслосоюз і Центробанк РСУК вислав у цій справі докладний меморіал до вище названого Ревізійного Союзу та до Кооперативної Ради. На молочарській конференції в Міністерстві Рільництва 17. м. м. дир. РСУК Луцький підніс цю справу і при цій нагоді передсідник конференції заявив від себе, що не вважає бажаним і доцільним у кооперативному молочарстві, щоб кооперативи при зміні ревізійного союзу примусово мали змінити також свою фахову централю“.

КАЛЕНДАРЕЦЬ УКРАЇНСЬКОГО КООПЕРАТОРА.

Ревізійний Союз Українських Кооператив видає вже сьмий рік календарець кишеневого формату, призначений для практичного вжитку кооперативних працівників. Календарець уповні-

В. ОДАРЧИН

Мистецтво в париській каварні.

Останні роки, особливо від початку кріан, все більше помітно, що Франція не притягає так сильно туристів, а коли й є ще такі, то це не заможна класа, що сіла гріними, не рахуючи.

Пароплави не приходять, як колись, порвані цікавими американцями з туго-набитими доларовими портфелями, не видно й англіїців, які переводять екзотичні й воліють витратити фунти у себе дома. І даремно силкуються уряд і відповідні установи, аби привабити „дурних янки“, або „холодних бритів“; — туризм зник, і не скоро діде до того розвитку, який мав він від війни до 1931. року, коли люди хотіли подивитися, як виглядає новий світ.

Акули, що тримали ресторани-шинки, де нічого дістати не було крім шампана, тяжко зітхали, агадуючи „благословенний час“, коли пляшечку шампана продавали по 360 фр. Цей спосіб ловити долари та фунти скінчив свою добу.

Дільція Монмарт, що недавно осередок життя, розпустила інтуїтивну забаву, потихеньким вмирає і може ще за якийсь час лишитися лише агадкою. Ще горять вечорами вогні локалів, сидіючи приваблюють гостей, але горять, якби мали скоро погаснути.

Але даремно думати, що Монмарт умирає лише тому, що нема чужинців, готових кидати гроші, ні — він через свою ненажерливість почав тратити колишнє своє значіння. Ще під час добробуту народився новий центр забави, далеко дешевший і цікавіший. Бо Монмарт з його шанс-лерами, з канканом, з кадрилими, в яких царювала слава Ля Гулі, Монмарт, якому Утралло присвятив свій талант, перестав бути осередком розваги і дійсної веселості; — він обернувся загальним шинком, де обливало чужинців, сміючись йому в вічі.

По черзі Монпарнас завоював собі славу веселого Парижа, хоч він і не такий обширний і кинить головню в двох-трьох каварнях. В чім же секрет? Знов таки в тім, що Монпарнас не ліз сам до кишені туриста. Вийшло те все само собою без реклами, без заклику.

Тут була молодь.

Молодь з усіх кінців світа. Тут не було пружних портфелів. Молоді американці часто-густо перепливали океан, щоб їх відзначив великий Пікасо, Мілінг, Марія Льюренс або Сегонак, великі майстри малярського мистецтва. Досить було кинути оком на терасу каварні Дом або Ротонди, щоб неохибно сказати, що серед цієї юрби нема французів. Представники та представниці всіх рас та націй, приїхали шукати слави, часто-густо слави, бо грошей вони мали досить. Але були й такі, як скажімо, наші земляки, які покинули Краківську або Берлінську Академію, з надією розбогатіти в Місті-Світочі, зробити ім'я і втерти носа країнам.

По каварнях поширюється легко естетика з Кавказу або з берегів Шпрее, бо дійсно прислухайтесь — почуєте французьку гаркаву мову вірмен, або загикану німців. А мистецтво? Воно робить шалений поступ у комерції.

— Тепер не малюють портретів, з якого ви могли б планати модель — говорять якийсь не то сирієць, не то в'єтнамський співбесідникові.

Правда. Досить несправа намалювати оті, а ви нині книжку й „датор морт“ готовий. Або помістити око поруч однієї ноги — досить, щоб відіслати образ на виставу якогонебудь Розенблюма або Золотницького. Досить намазати золотом фарбою і вже є з чим ходити під пихою.

Пікасо — пророк малярської математики.

Випадково довелось бути сусідом відомого німецького колекціонера Уде, людини зі смаком, якому належить честь, що відкрив славного французького примітивіста Руссо, якого зветь „дуаніє“.

— Сьогоднішнє малярство, малярство Монпарнасу, як ви пояснюєте його безнадійність в романтиці? — питаєся відомий маляр бокоєрів Колле.

— Тріумф абстракції, якого ми є свідками, має за вихідну точку велику чулість. В наші часи ми хочемо замінити молодість і життя ідеями теорем та геометричними фігурами, які не вмирають.

І що ж? Молоді люди, навіть талановиті, сліпо йдуть за таким твердженням. Проходять роки, більшість деморалізується й шукає якоїсь старшої дами, аби мати можливість існувати. Але такий ще щасливий.

При барі в каварні Дом можна завжди бачити неоголених, брудних типів, як чекають на когось, хто б заплатив їм каву. Є й постійні клієнти бару. Такі приходять з відповідними рухами і кидають:

— Гарсон, кафе-кремі...

Він не свою каву, їсть хліб намазаний маслом і вибравши момент, зникає. Такий тип гадіє, що його втечі ніхто не бачив. Даремно! абстракція таких знає й закриває очі.

Але на Монпарнасі не сумно. Американці змінили жида з Німеччини, спочатку ситі, тепер такі голодні, як і російські або українські емігранти.

Ті, що приїхали до Парижа в час розквіту комерції образами, замість учитись, здеморизувались, бо що не мазали, продавали перекупцям, які у свою чергу знаходили безграмотних американців.

Щастя промайнуло і лишинися чорні будні, за якими не видно просвітку.

Горять вогні каварні Купольо та Дому і новий людині здається, що тут самі щасливі, бо молодість хоч і біда та гола все знаходить гумор, сміх, аби хоч цим закрити душевний й матеріальний злидні.

відповідає своєму завданню. Подає багато цінних інформацій, потрібних кооператорові, має окремий великий розділ поучень з адміністративного права, а також окремий розділ, присвячений статистичній кооператив на українських землях у Польщі. Календар надає певно такий самий широкий збукт, як і в попередніх роках.

В. Л.

З польської преси.

„Настрої“.

Під повним заголовком знаходимо в найновішому числі (45) „Бюлетеню Польсько-Українського“ в 10 ч. м. передову статтю, яка аналізує теперішні настрої польського й українського громадянства у зв'язку з новим курсом української політики та її вплив на українські офіційні тенденції, що проявились у виборчому компромісі. Автор характеризує настрої українського громадянства в той спосіб: „трохи здивування, трохи надії, трохи недо-віри і багато вичікувочої резерви...“ Покликаючи на голоси української преси („Діла“), автор пригадує, що для українців новий сойм зальше творить „тільки терен боротьби за ре-сторцію, подробице розглядає тактику різних україн-ських прес, хоч і згадує дещо давній ко-муністичний тон, проте гостро виступає проти ріж-них ходів польської офіційної політики. Ав-тор подробице розглядає тактику різних україн-ських часописів і приходить до висновку, що більшість українського громадянства активно підтримує теперішню замирюючу українську політику, сірі маси вичікують, які конкретні кроки видасть та політика, та меншість, що складається з різних нечислених відломів, го-стро атакує УНДО“.

Чого українське громадянство чекає? Реформ, — реалізації відомих постулатів з ділянки шкільництва, земельної політики, са-моуправи, проблеми мови, у справі Нерод-ного Дому. Якщо ці реформи прийдуть, і то досить швидко, тоді українське громадян-ство дасть дальшу повну апробату своїм те-перішнім провідникам, признаючи, що на-прямок, який вони взяли, є слушний і доціль-ний. У протилежному випадку „нейтральні“ стають противниками, зростає в україн-ському громадянстві і всередині самого УНДО опозиційні настрої і примусять теперішніх провідників до звороту в напрямку інших, добре відомих засобів політичної тактики. На практиці це означувало б початок кінця періоду, започаткованого безпосередніми перего-вами і виборчим компромісом.

Колиж настрої українського громадян-ства спираються на певних засновках, коли кожний пересічний інтелігент чи навіть ін-телігентний селянин український знає, чого йому — його суспільній верстві, його грома-дянству — треба, щоб було „дешче“, отже щоб не треба було бути невдоволеним, коли — скажимо політично — кожний пересічний український інтелігент міг би від бід, без-близького зусилля скласти „мінімальну про-граму“ українських вимог, — то серед поль-ського громадянства панує на ту тему повна невідомість цілей і доріг. Всі неначе відчу-вають і погоджуються, що у польсько-укра-їнських відносинах не є все в порядку, що треба „дещо“ робити і зробити, щоб приту-шити невдоволення, що деякі українські ви-мови оправдані, що не можна вже утотожню-вати українську проблему з проблемою без-веси, що, між іншим, і міжнародні події виявля-ють у своєму розвитку щораз більше тенден-ції, у висліді яких теоретична сьогодні укра-їнська проблема може випливати вже і як практична проблема і що до того часу треба би справу внутрішніх національних відносин Річпосполитої якось урегулювати. Але й на-тім кінчається розумування, — далеко не кожний пересічний, а вже „отрісаний“ громадянин-поляк. Що треба зробити, які реформи перевести і в який спосіб, це ще до-слідності польського загалу не дійшло. Ще гірше: а хвилюю, коли на цю тему по-чинається у польському гурті дискусія, не-такто впливають, як і застереження засад-ничого характеру, і до голосу приходять від-разу всі ті, які не можуть погодитися з дум-кою, щоб на якомусь відтинку зоби-ти українців т. зв. уступки“.

Роблячи і серед польського громадянства відмінні групи, автор твердить, що най-більше з таких поляків, які „не мають зовсім власної окремості думки у цій справі, вичікують

З доводів життя.

За батьківщину божеської Аїди.

Най там наш Кривоверх та ціла його пресо-ва агенція „Моятекуто“ виписує хвалу творцві й вождові Італійських фашистів, я писку, що п. Беніто може мати лазурове небо, шафірове море, чорну сорочку, сталеві гармати, технічно видоско-налені літаки, може мати грімкий голос, доскона-лу дикуню, безмежно довіря та ласку короля (або напачки...) — одного йому не достало: Він не знає, що це добрий тон і взагалі не має доброго виховання. Елементарна умова доброго вихо-вання, це вимога, щоб людина (хочби це навіть був фашист), як є з кимнебудь „фаши“, не гово-рила про свого недруга чи противника погані речі — особливо поза очі. Це просто непристойно і так не сміє поводитися ніякий „джентель-мен-тель“, хочби був навіть розпалений до наступу.

А голосний дуче, що на переміну бє абіссинця, або лише бється з ними, коли стане про них гово-рити чи то перед своїми земляками, чи перед Евро-пою, не лишає на них сухої нитки. Що третє слово — „дикуня“, що не мають ні культури, ні доріг, ні мостів, ні такого смачного й ароматично-ного тютюну на експорт, як нашіди воничі та винячені нею: Ромулюса і Ремуса... Та як найбільший заміт і прогірж закладають Абіссинці, що це країна, де ще сьогодні процвітає невіль-ництво і торгівля невільниками. Тому культурні фашисти в імя „сакро егіпціо“ йдуть мечем та вогнем цивілізувати дикунів і зваволяти неволь-ників.

Кожну свою промову кінчить громовладний дуче менш більш так: „Петерум цензєо Абіссиніам захарашченєм ессе; пішло ім свої макароні, бер-залірів і інших ляцароні, щобі поневолені на-роди просвіщали, зваволяли та вели назустріч сонцю золотому!“

І дуплять бідних негрів, пускають ім на голо-ви і під ніс бомби й ріжнородні гевні... А миж знаємо те горде й сміле військє з кільканадцятьох офензєв у часі світової війни!

І саме через ці Італійські газє, мої симпатії цілковито перехилилися на бік тих бідних дику-

нів, що кривавляться в обороні батьківської землі.

Ще один сентимент притягає мене до них. Цей батьківщина божеської „Аїди“ (а знав я їх на оцєні чимало) та чудової „Королеви Сабі“ Кір-ла Гольдмарка.

Одно мене дивує. Чому властиво Аїда так стрі-пно дрється в одній великій арії за „лазурами неба“ свого рідного краю, де їй „погідно“ минали щастя дні?

Начитався я про безнастанні абіссинські домі, то я думаю, що в тих лазурах неба мусить бути слабе, а з погодою там так, як у мене з гримми. Вони належать властиво до мітології, щось так, як виправи аргонівтів до золотого руму, як лебідь Леди, як вивоні сади Семіреміди, як нитка Арі-ядни, як човен Харона, як поденги Геранля — одним словом щось таке, про що можна читати, говорити й писати, що існує у сюжету та в загальній книзі знання, а його не було й нема в дійсній дійсності.

Отже про гримну Аїду та про лазури неба її рідної країни.

Безсумнівно, культура етіопів поруч хоч би Італійського воєнного озброєння стоїть цопаду.

Та в дикунстві і невільництві справа дещо переборщена. Невільництво — як впевають французи — переводиться і антибє, а заслуга у цьому теперішнього короля та Менеліка, що то колись мав у Львові свій пресовий орган. Є там теж і деяка культура і зяєменство й поезія.

Французькі „Літературні Новини“ наводять одну таку поезію:

Тверде залізо — вогонь його скрушить,
Грізний вогонь — та від води потає,
Бистра вода — а сонце її сушить,
А темна хмара вкочить сонце ясє.
Гей, чорна хмара — земля її впе,
А землю — кимінь людина розрушить,
Людина дужа, та біль її зможе,
Великий біль — його в вни затопиш,
Сильне вино — а сон його знеможе
Та ти, кохана, сильніша за все,
Лиш ти — і смерті!

Це поезія дикунів — всеж — правдива по-езія!...
Тибєрій Горобєнь.

постанови і приказів влади і „моєнє-воленє“ тій постанові і вказівкам піддаються“.

„В той спосіб ключ теперішньої ситуації знаходиться у руках уряду. Знаємо, що в у-країнських колах існує острах, чи, актуалі-зація господарських проблем і труднощ, що їх стрічає кожний уряд, який бере на себе завдання перевести важкі та непопулярні го-сподарські реформи, відіються відємно на реалізації українських постулатів. Гадаємо, що той острах безпідставний, бо національ-ні відносини досить довго „начекалися“, від-ступаючи завсіди чергу іншим „потрібні-шим“ реформам, щобі і цим разом мали ту „чергу“ відступити...“

Автор аргументує, що саме важка господар-ська ситуація держави вимагає стабілізації від-носин та усунення небезпеки нового їх усклад-нення, і висловлює надію, що інтерес та поль-ський державний розум не допустить, щобі змарнувався дорібок довіри, яке УПР прояви-ла у своєму голосуванні за повновластями для уряду.

З практик одної пошти.

Адміністрація політичного місячника „Шлях Нації“ дістає від самого початку існування В-ва що місяця значне число зворотів із допис-кою „Adresat nieznany“, або „nie przysyła“. Зразу здавався нам ті випадки правдоподі-бними, але куди дальше ставали вони підозріли-ми. Бувало так, що число вернеться як неспри-няте, а за якийсь час передплатник рекламує його, то знову пришло хтось передплату, а вже найближче число пошта звертає як несприняте. Конкретний випадок, що змістився в останніх днях, змушує нас вже до рішучого спротиву проти таких практик провінціоніальних пошт.

12. липня прислав нам п. Іваськевич Мико-ла з Долини ваяляючу належність за „Шлях На-ції“. Виходить вересневє число і п. І. М. пра-вильно його відіслав. Та воно вертається по-кількох днях із допискою поштового уряду: „W Dolinie kolo Stryja nieznany“. Адміністрація здиває плічми і вичеркує п. І. М. з картотеки. А 4. листопада приходить чек П.К.О., наданий в „Dolinie kolo Stryja“ із штамплєю тогож уря-ду з 2/XI. 1935., яким п. Іваськевич Микола пе-реказує нам чергову передплату.

Запитуємо уряд поштовий в Долині, чи п. І. М. є ще і дальше незнайний? Питаємо аєшті

компетентні урядові чинники, чи такі маніпу-ляції поштових урядовців із повернення ім поштовими посланнями дозволені? Може сама назва нашого журналу ділає на деяких пошт-вих функціонерів так, що вони вважають за відповідне розправлятися з таким журналом дуже коротко, але трудно: ми для спокою їх нервів назви „Шлях Нації“ змінити не будемо.

Редакція й Адміністрація „Шляху Нації“.

Хочете організовано нести поміч українським інвалідам, то впишіться в члєни УКТОДІ, Львів, Поточного 48. Річна вкладка 6 зол., або 50 сот. місячно.

Відозви й комунікати.

СОКІЛ-БАТЬКО ДО УКРАЇНСЬКОГО ГРОМА-ДЯНСТВА.

Українці!

Важимо собі, щоб інші народи числилися з нами, щоб нас поважали й цінали.

На це мусимо собі заслужити. Мусимо навчи-тися лучити наші сили, дати про точність, по-рядок і послух. Ці прикмети треба розвинути вже у молодого покоління; розвиваємо їх руханню і спортом. Людина, що хоче, щоб її поважали, мусить у небезпеці показати свою рішучість, у роботі свою совісність, в обов'язках свою випре-вільність, у розмові свою сміливість. Хто замоводу від-дається спорту і руханні, той набуває цих усеї прикмет. Людина здобуває собі у інших пова-жання, коли має гарну поставу, гарний гід, гар-ні руги, є сильна, звинна, здорова. Красу і здо-ровля дають руханню і спорт.

Українці! Вступаймо в члєни „Сокол“! Дба-ймо про наше адорєня, нашу силу, красу, окріп-іть руханню прибитий дух, анкоріємо іє себе бо-жєвє, набєрєм охоти й відваги до праці! Чим біль-ше будемо вати руховиків, тим більше всі будуть з нами рухуватися. Не відмовляймося від участі в руханні чи спорті, бо тратимо нагоду продо-вжити своє життя. Селянин чи робітник, урядо-вець, чоловік чи жінка повинні щоденно пускя-вати кілька хвилин руханнюм зоранєм і по-найменше двічі в тижні аправляти в сокілськє руханні. Це єдине джерело окріплення тіла й духа!

Гаразю!
СОКІЛ-БАТЬКО.

НОВИНКИ.

— Одинок українська фабрика футер „Хром“, Пр.Торг. Спілка з о. п. у Львові, вул. Руска 20, тел. 271-83, поручає по найдешевших цінах футра жіночі і чоловічі та всякого рода футрянні шкірки, як також приймає до крашення і переробки уживані футра.

— Протижидівські заворушення влаштували польські студенти минулої суботи у Варшаві. Після богослуження в костелі св. Анни за душі студентів Вацлавського і Гродзовського, що згинув давніше з жидівських рук, велика юрба студентів, головно єндеків, рушила з протижидівськими окликами до університетського будинку. Заставши його зачиненим, вони вломали браму, побили одного урядовця та возного і розбіглися по всіх салях, шукаючи за студентами жидами. Завернувши звідси ректором, подалися до бібліотечного будинку, але й тут не знайшли ні одного жиди. Зате у фармацевтичній лабораторії побили одного студента жиди, а другий втік від них. Інша група студентів вчинила протижидівські заворушення в політехніці. В одній кімнаті забарикадувалися п'ятьох жидів. Єндєки зламали двері й побили їх до крові. Поліція арештувала шістьох провирів заворушень.

— Львівська хроніка. На розі вулиці Кубалі та Пласудського трамвай наїхав на віз Івана Дахновича зі Збоїск. Покалічив коні та зломив колесо. — Із вистави Розі Зіхер при вул. Коперника 5, невідомі злодії вкрали два плащі. — На вул. марш. Фоша шофер Йос. Шуль перейхав робітника Генр. Мандля. Мандель помер у шпиталі. — Каз. Смолька з вул. Львівських Дітей 36 вибив шибу в V. поліційному комісаріаті, тому що арештували його брата за намагання крадіж портфелю. Каз. Смольку арештували. — На Погулявці Ст. Марцінковський та Каз. Ольшевський сплядали лещатарську скіжню. Скіжня заломилася, й обидва впади та звихнули собі ноги й поранили їх.

— Грошеві зловживання в Товмачі викрило в місцевому повітовому відділі. Управителем фонду безробіття був Карло Обермаер, що признавав і виплачував підмоги безробітним. Користуючись тим, що багато безробітних не визнавалося в обчисленнях своїх належностей, Обермаер фальшував рахунки і гроші присвоював собі. Після переведення лістрації дефраздента припинено в урядуванні.

— Нагороди м. Варшави. Конкурсний суд, установлений міською радою м. Варшави, ого-

лосив щогорічних лауреатів, нагороджених за наукову, літературну, музичну й артистичну діяльність. Наукову нагороду одержав професор Ян Лукасевич за працю в ділянці логіки, літературну Поля Гоячичська за повість „Дивчата з Новоліпок“, музичну композитор Карло Шимановський, артистичну різьбар Альфонс Карні.

— Замкнули школи в Чернівцях. З причини поширення шкарлатини, тифу і черевної шкарлатини влада замкнула в Чернівцях майже всі вселюдні школи. Пошесті поширюються далі.

— Домовий арешт для румунських селян. Румунська влада заборонила селянам у цілій державі покидати в дні 13 і 14 ц. м. свої домів і громади. Хто руниться з місця, буде арештований. Заборона стоїть у зв'язку з опозиційним віздом національно-селянської партії, заповідженням на 14 ц. м. у Букарешті. Румунська влада не вдовольнилася заборонаю цього візду, але ще й наложива домовий арешт на всіх селян.

— Померла сестра Ніцшого. В Берліні померла у 89 р. життя Ельза Ферстер-Ніцше, сестра німецького філософа, що відіграла свого часу в його житті визначну роль. Проти волі свого брата вийшла заміж за вченого подорожника Ферстера, а після його смерті заснувала у Ваймарі архів Ніцшого і видала низку книжок, в яких представила життя свого брата і його взаємини з Ріхардом Вагнером.

— Згоріло п'ять жінок. У Лондоні в мешканні лярингозюга Френкліна вибухла пожежа. Підчас сну згоріла Френклінова жінка, її сестриця та три наймички.

— Що буде з місяцем? Англійський астроном Джеймс Джинс відчитав на засіданні королівського астрономічного товариства виклад про теперішній стан науки про місяць. На його думку, товариш нашої землі перейшов у небезпечну фазу свого існування, що скінчиться його розпадом. Наслідком повільного, але безупинного висихання місяць розколеться спершу на дві частини, опісля на чотири і т. д. Остаточного доккола місяця повстане пояс дрібних трабантив, що пригадуватимуть перстені Сатурна.

Міські Театри у Львові, понеділок 11. листопада 1935.

Нині у **ВЕЛИКИМ ТЕАТРІ** дві святкові вистави в роковини державного свята: Година 4. поп.: Александра Фредри **„ПІМІСТА“** в новій інсценізації, у передовій обсаді. Година 8. веч.: **„ВИЗВОЛЕННЯ“** Ст. Виспянського. попереджене промовою президента міста Львова В. Дрогунського. Вечірня сценічна оправа. — Чолова обсада. — Архитевир польської літератури в новій одязі.

ОГОЛОШЕННЯ

На оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича.

Виступи:
11. XI. „Дівча з Маслосоюзу“.
12. XI. „Гори говорять“.

Львів — оаза „Скія“ Пасаж Міколяша 13. XI. Прем'єра „Гори говорять“, інсценізація з повісті Уласа Самчука — Р. Антоновича і З. Гарицького на 7 картин.

14. XI. „Дівча з Маслосоюзу“, оперет-ка на 3 дії Барича і Пласудевича.

Початок год. 8. веч.
Бідети вже можна дістати у „Союзно-му Базарі“.

Великий Міський Театр.

Понеділок, 11. XI. год. 4. попол. „Пі-мста“; год. 8. веч. „Визволення“.

Вівторок, 12. XI. год. 8. веч. Аб. 1. цині найнижчі „Музика на вулиці“.

Театр Різнородностей.

Понеділок, 11. XI. год. 8. веч. Аб. 1. цині найнижчі „Музика на вулиці“.

Вівторок, 12. XI. вечиний.

Кіна.

АДРІЯ: „Тарзанове кохання“, „Наші шофери“.

АПОЛЬО: „Княжна чардаша“.

АТЛАНТИК: „Любові“ на основі Арт. Шиндлера.

ВАНДА: „Каріона“ і „Схоплення“.

ГРАЖИНА: „Мальована аксана“, „Два гіланта“.

КАСІНО: „Не відходи від мене“ (Ед. Бергера).

КОПЕРНИК: „Монте Хрісто“.

МАРУСЕНЬКА: „Бар-Міцве“, „Живий та сміється“.

МІРАЖ: „Сестра Марта є шпіоном“.

МУЗА: „Петрусь“ (Фр. Галь).

ПАКС: „Св. Франц із Асїсі“.

ПАЛІЯС: „Епізод“.

ПАН: „Авдієнція в Імлю“ (Секе Са-каль, Марта Егерт).

РАЙ: „Дві Йосі“ (Смосарська).

СВІТ: „Вероніка“ з Фр. Галь.

СОНЦЕ: „Гришник“, ревія „Лише під волос“.

СТИЛЕВЕ: „Ще люблять зужичини“ та ревія.

ТОН: „Княжна“ (Сільвія Сідней).

УТІХА: „Вовкулак“ і ревія.

ХИМЕРА: „Пекло“ на осп. Дантого та Тижески із Абїсїї.

Закордонне радіо.

Понеділок, 11. листопада 1935.

Відень (506,8) 14.00 Скрипка, 16.05, 17.05 Сольїсти (музика, спів), 20.00 Сим-фонія ч. IV. г-дур Малера, 21.00 Концерт орх. Прага (470,2) 12.35 Сальон-квартет, 15.35 Соната на скр. і форт., 16.10 Легка музика, спів. Париж (1648) 17.30 Хор і сольїсти, 21.45 Концерт. Білгород (437,3) 13.15 Нар. пісні. Берлін (356,7) 17.00 Концерт, 21.20 Скрипка співає. Кенігс-вустергаузен (1571) 16.00 Музика. Кельн (455,9) 12.00, 19.00 Музика. Мінхен (405,4) 13.15 Концерт, 21.40 Форт. ресіталь, Будапешт (459,5) 12.05 Скрипка, 17.20 Сп. ресіталь, 18.20 Циг. музика. Міляно (221,1) 11.30 Легка музика, 20.30 Кон-церт, 22.15 Скрипка. Рим (420,8) 19.15 Легка музика, 20.50 „Стентерельо“ оп. Кушїні.

Вівторок, 12. листопада 1935.

Відень (506,8) 15.20 Концерт для дітей, 17.25 Спів, фортелли, 20.10 Соабо на гі-тарі, 20.35 Розспіваний Відень (спів, му-зика), 22.30 Інтердукція Паскаля та Фу-га е-моль Регера, Братислава (298,8) 19.25 „Вдова Грален“ оп. Фльотова, 20.55 Лег-ка музика, Брно (325,4) 18.30 Вес. пісень-ки, Кошїні (259,1) 17.25 Нар. пісні, 17.40 Для Закарпаття. Прага (470,2) 18.20 Кля-сичні твори на форт. і сольовий голос.

22.16 Санчїк, квартет, Париж (1648) 13.15, 17.00 Легка музика, 18.30 Симф. концерт, 21.45 „Ля Газет де Монмартр“ кабаре, Білгород (437,3) 16.20 Нар. пісні, 18.00 Танк. музика, Кавнас (1935) 19.30 „Джон-коада“ оп. Повічеля, Берлін (356,7) 16.00 Нова камер. музика, 20.10 „Тїнь“ оп. Фльотова. Кенігсвустергаузен (1571) 17.50 Скрипкова соната а-дур Брамса, 22.30 Музика. Кельн (455,9) 16.10 Брамсові пі-сні, 21.00 „Торедор“ вес. опера Адама, Ляйпциг (382,2) 12.00 Концерт, 19.30 Нар. пісні, 22.00 Легенда Фляларі — шість пі-сень (музика, спів), Мінхен (405,4) 20.10 „Аврора“ ром. опера Е. Т. А. Гофмана, Будапешт (459,5) 12.05 Сольїсти (спів, фор-тел), 18.10 Концерт цимбаліста, 22.15 Циг. музика, Міляно (221,2) 11.30 Музи-ка, 20.50 „Княжна Шкаго“ оп. Кальмана, Рим (420,8) 17.00 Квартет, 20.50 Концерт.

Львівське радіо.

Понеділок, 11. листопада 1935.

9.00, 9.40 Ранішня ава, 9.03 Концерт орх., 10.45 Безсмертні мелодії, гр. пл., 11.57 Сигнал часу, 12.00 Театр. асичина, 12.15 Мув. поранок спів., 13.00 Фрагм. із „Горштинського“ Ю. Словачського, 13.20 Нар. капеля, 14.00 Фрагм. із книж-ки Кисілевського Ж.: „Листопадові дні“, 14.20 Сальон. музика а гр. пл., 15.00 Сільський фейлетон: Не йди на омач-ки, 15.15 Концерт камер. орх., 16.00 Вїсти зі Львова, 16.15 Концерт хору, 16.45 „Отменсіні“ А. Полаваки, 17.00 Чи театр може анховувати, 17.15 Хвилина поезії, 17.20 Концерт орх., 17.50 Із пограниччя Абїсїї, 18.00 Скрипка ресіталь у супр. форт., 18.30 Львівські діти Гор. Пласє-кові, 18.45 Баллада в музичні а гр. пл., 19.00 Культурна співпраця на Гундуль-шині, феа. Каз. Броньчїна, 19.20 Рєкаля, концерт, 19.3. 19.40 Спорт. вїстїи, 19.50 Актуальна гутїрїя, 20.00 Концерт соль-їстї муз., спл., 0.40 Веч. денник, 20.50 Із суч. Польщі, 21.00 Ганорт праці, 22.30 Концерт орхестри марїнарки.

Вівторок, 12. листопада 1935.

6.30 Ранішня авдієнція, 6.50 Легка музика з гр. пл.; у перерві а год. 7.20 Раніш-ня авдієнція, 7.55 Трохи інформації, 8.00 Для шкїл, 11.57 Сигнал часу, 12.03 По-луїя. денник, 12.15 Для мал. дітей: Що це таке воля, 12.30 Сальон. музика, 13.25 Хвилина дом. господарства, 13.30 З рїяку праці, 13.35 Легка музика з гр. пл., 15.15 Експорт, 15.20 Біржа, 15.30 Спогади з осп. П. Абрагама „Пїригола в Гранд Готел“ (спів, форт.), 16.00 Скрипка ПКО, 16.15 Танк. музика з гр. пл., 17.00 Як довстаз мотор, 17.15 Концерт орхестри, епіа (Го-гоїовий мецсоопр.), 17.50 Кутюк мови, 18.00 Форт. концерт, 18.30 Техн. скрип-ка, 18.40 Сільва рєрум, 18.45 Пісні й арїї в-їмк. М. Онка (барит.), 19.00 З історїя ле-гіона, 19.20 Реклїм. концерт, 19.35, 19.40 Спорт. вїстїи, 19.50 Пїа року після смер-ті Пласудського (промова б. прем. Ель-жевїча), 20.05 Симф. концерт; у перер-ві ок. 21.00 Веч. денник, із суч. Польщі, 22.30 Справа повстання червоних пісїнь-крової, 22.45 Гр. пл., 22.48 Рєцїтатїї, 23.05 Танк. музика з гр. пл.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ФУТРА виконує дешево й солїдно Елґен і овїковїч, Львів, вул. Домїнікан-ська ч. 4. 123 69-96

Чи Ваш **годинник** ходить добре? Як-то нї, дайте направити до **Івана Зел-тенрайха**, Львів, Марїїська пл. 3. — Прецїзїно, солїдно, дешево. З провін-ції присїлайте поштою. 82 34-7

Увага! Христїянська жїноча конфекція поручає пламї від 35 год. Львів, Гїнок 26, Ендєрс. 631 5-30

Овочевї деревця, для прикраси, пла-чуч, божи поновїтїї і їмї. Продаж Копєрїнка 20, телефон 200-88. 631 2-3